

ด่วนที่สุด
ที่ สก ๐๐๑๙.๔/ว ๒๕๖๖

ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว
ถนนสุวรรณศร สก ๒๗๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาและฟื้นฟูหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน
ในระยะ ๒ เดือน

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานฯ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย จังหวัดสระแก้ว โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ได้รับแจ้งจากศูนย์อำนวยการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสระแก้ว ว่าจะมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานพัฒนาและ
ฟื้นฟูหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในระยะ ๒ เดือน (๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘)
เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในการนี้ จังหวัดสระแก้ว ขอเชิญท่านและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
เข้าร่วมประชุมดังกล่าว ในวันพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุม
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว ชั้น ๔ ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดุลย์ ดีอ้อม)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐-๓๗๔๒-๕๐๕๗

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Change for Good

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาและฟื้นฟูหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน
ในระยะ ๒ เดือน (๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘)

๑. เหตุผลและความจำเป็น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (คณะกรรมการ ป.ป.ส.) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๘ - ๒๕๗๐) เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฟื้นฟูความเข้มแข็งให้กับกองทุนแม่ของแผ่นดิน และได้มีคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ ๑/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน โดยมีอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนและเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นรองประธาน

ซึ่งที่ผ่านมา ได้มีแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน/ชุมชนและเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านยาเสพติดให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ถือเป็นแนวทางที่สำคัญในแผนปฏิบัติงานในปี ๒๕๖๘ และถือเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญข้อหนึ่ง จากผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘ มีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายถึง ๙๘.๙๑% ของจำนวน ๘๒,๕๑๒ หมู่บ้านทั่วประเทศ เท่ากับว่าหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ ได้ดำเนินการบรรลุเป้าหมายแล้ว

แต่จากผลการสำรวจสภาพปัญหายาเสพติดของกระทรวงมหาดไทย รอบที่ ๑/๒๕๖๘ ปรากฏว่า มีปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน ๒๓,๕๗๓ แห่ง จากหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศที่มีจำนวน ๘๒,๕๒๕ แห่ง โดยพบว่า ในจำนวนนี้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ๘,๑๕๔ แห่ง จากหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในปัจจุบันจำนวน ๒๘,๖๔๖ แห่ง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีมาตรการที่เข้มข้นในการเข้าไปดำเนินการแก้ไขและฟื้นฟูหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีปัญหา ยาเสพติดอย่างเร่งด่วนเป็นลำดับแรก

ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ จึงได้ให้ความเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนา และฟื้นฟูหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในระยะ ๒ เดือน (๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘) ดังนี้

๒. เป้าหมายการดำเนินงาน

๒.๑ หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีปัญหา ยาเสพติด (พบผู้ค้า/ผู้เสพ) จากผลการสำรวจของกระทรวงมหาดไทย (รอบที่ ๑/๒๕๖๘) จำนวน ๘,๑๕๔ แห่ง

๒.๒ หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่มีผลการตรวจสุขภาพระดับ C จากผลการตรวจสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๘ ของกรมการพัฒนาชุมชน

หมายเหตุ หมู่บ้านระดับ C คือ กองทุนแม่ที่ต้องมีการปรับปรุงโดยผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต้องพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและเสริมสร้างความเข้มแข็งในทุกด้าน ซึ่งต้องใช้กลไกของวิทยาการกระบวนการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกองทุนแม่ของแผ่นดินที่เป็นวิทยาการกระบวนการในพื้นที่เข้าไปเสริมสร้างกองทุนให้มีความเข้มแข็งต่อไป

๓. แนวทางการดำเนินงาน

ให้แต่ละจังหวัด/กรุงเทพมหานคร นำข้อมูลเป้าหมายการดำเนินงานตามข้อ ๒. ไปดำเนินการในพื้นที่เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าวในระยะ ๒ เดือน (๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘) อย่างเร่งด่วน พร้อมเน้นกิจกรรมการฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินควบคู่ไปพร้อมกัน

๓.๑ หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีปัญหาสุขภาพจิต

จากผลการสำรวจสภาพปัญหาสุขภาพจิตในหมู่บ้าน/ชุมชน ครั้งที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ พบผู้ค้าและผู้เสพ ในหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน ๘,๑๕๔ แห่ง จาก ๒๘,๖๔๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๖ ของหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินทั้งหมด ทั้งนี้ เพื่อเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงกำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดในระดับพื้นที่ทั่วประเทศบูรณาการร่วมกับเครือข่ายหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีปัญหาสุขภาพจิต ดำเนินการดังนี้

๓.๑.๑ จัดให้มีเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นกลไกปฏิบัติ
ในหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๑.๒ ประชุม/ประชาคม ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้า อย่างเร่งด่วน

๓.๑.๓ กำหนดมาตรการหมู่บ้าน/ชุมชนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ตามสภาพปัญหาที่พบ

๑) กรณีพบผู้เสพ/ผู้ติด ให้ดำเนินการ

- แจ้งเบาะแสผู้เสพยาเสพติด
- ดำเนินการตามมาตรการ/กติกาชุมชนกับผู้เสพ/ผู้ติด
- ส่งทุกรายเข้าบำบัดในสถานพยาบาลหรือบำบัดในชุมชนรูปแบบ CBTx
- ติดตาม ดูแล ผู้ผ่านการบำบัดรักษา อย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมครอบครัวผู้ผ่านการบำบัด มีส่วนร่วมดูแลไม่ให้กลับไปเกี่ยวข้องกับ

ยาเสพติด

๒) กรณีพบผู้ค้า ให้ดำเนินการ

- แจ้งเบาะแสผู้ค้ายาเสพติด
- การเดินเวรยามหรือจุดตรวจในหมู่บ้าน/ชุมชน (อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ ครั้ง)
- ดำเนินการตามมาตรการ/กติกาชุมชนกับผู้ค้า (ปิดล้อมตรวจค้น/จับกุมคดี

ยาเสพติด/ออกจากพื้นที่/ยุติพฤติกรรม)

๓.๑.๔ ส่งเสริมกิจกรรมอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

๑) กิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน

- มีคำสั่ง กำหนดกติกา
- ธรรมนูญประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด
- อบรม/พัฒนาแกนนำ กลไกปฏิบัติงานในหมู่บ้าน/ชุมชน
- มีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ในหมู่บ้าน/ชุมชน

๒) กิจกรรมป้องกันและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

- มีกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้/กิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง ต่อเดือน
- มีกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์/ความเข้มแข็งในครอบครัว
- ส่งเสริมพื้นที่เชิงบวก
- พัฒนาความเป็นอยู่ สุขภาวะ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓) กิจกรรมเฝ้าระวัง

- กำหนดมาตรการในการดูแลเฝ้าระวังปัญหาเสพติด
- มีการใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง

๔) กิจกรรมดูแลช่วยเหลือกลุ่มผู้ที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (กลุ่มเสี่ยง/กลุ่ม

เปราะบาง)

- สำรวจ/ค้นหากลุ่มผู้ที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ช่วยเหลือคุ้มครองและดูแลผู้ที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

(สนับสนุนการเรียน ฝึกอาชีพ จัดหางาน ทุนประกอบอาชีพ)

- ดูแลช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา
- มีกิจกรรมสร้างสรรค์/ทางเลือกในกลุ่มผู้ที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓.๑.๕ การรายงานผลการดำเนินงาน

รายงานผลกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน (พบผู้เสพ/ผู้ค้า) ให้อำเภอ/เขต ดำเนินการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA+) ในเมนู M๓ ผลการดำเนินงาน > ๓.๑ ป้องกัน > การมีส่วนร่วม > เมนู กิจกรรมการดำเนินงาน > กิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกำหนดให้มีการรายงานทุกสัปดาห์ ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๓.๒ หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีผลการตรวจสุขภาพอยู่ในระดับ C หรือพบว่ายังขาดความเข้มแข็งในการดำเนินงาน

ให้พิจารณาเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดย

๓.๒.๑ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ จัดทำแนวทางและมอบหมายให้วิทยากร กองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ ดำเนินการฟื้นฟูเครือข่ายหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ยังขาดความเข้มแข็งในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระดับ C ตามผลการตรวจสอบสภาพหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๘ ของกรมการพัฒนาชุมชน โดยใช้แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการยกระดับหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างเร่งด่วนผ่านกิจกรรมตามแบบประเมินตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ประเมินสถานะเพื่อการพัฒนากองทุนแม่ของแผ่นดิน) ของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

๑) การบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการฯ การประชาสัมพันธ์ การติดตามดูแลสมาชิก ระเบียบกองทุนฯ การมีส่วนร่วมของสมาชิก เป็นต้น

๒) การบริหารจัดการเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น การบริหารเงินทุน ๘,๐๐๐ บาท การจัดทำบัญชี การสมทบเงินเข้ากองทุน เป็นต้น

๓) การดำเนินงานด้านยาเสพติด : การทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน การรณรงค์ ค้นหา/ประชาคม การช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด การส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

๔) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น พัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน การพัฒนาเครือข่าย การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เป็นต้น โดยให้หมู่บ้าน/ชุมชนดังกล่าว มีผลการประเมินอยู่ในระดับ B ขึ้นไป และรายงานในระบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ของ พช. อีกครั้ง ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘

๓.๒.๒ การรายงานผลกิจกรรมการดำเนินงาน

ให้กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร สั่งการในพื้นที่ให้เร่งดำเนินการฟื้นฟูและยกระดับหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินดังกล่าว โดยให้รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ของกรมการพัฒนาชุมชน ทุกครั้งที่มีการดำเนินงาน ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

๓.๓ ดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินต้นแบบ

ให้ทุกจังหวัด/กรุงเทพมหานคร คัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน ๑ หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อสร้างบทเรียนและตัวอย่างของการใช้กองทุนแม่ของแผ่นดินในการฟื้นฟูสภาพทางสังคม และใช้ครอบครัว/ชุมชน/สังคมในการติดตาม ช่วยเหลือ ดูแล ผู้เสพ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ยาเสพติดตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อจะได้ขยายผลในปีต่อไป

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาและฟื้นฟูหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน
ในระยะ ๒ เดือน (๑ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘) ในระดับพื้นที่

ลำดับ	การดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ																		
		มิถุนายน					กรกฎาคม													
		๑ - ๗	๘ - ๑๔	๑๕ - ๒๑	๒๒ - ๒๘	๒๙ - ๓๐	๑ - ๗	๘ - ๑๔	๑๕ - ๒๑	๒๒ - ๒๘	๒๙ - ๓๑									
๑	จัดประชุมประชาคมเพื่อทบทวนผู้ค้า/ผู้เสพ/ผู้ติด ในหมู่บ้าน/ชุมชน ตามข้อมูลสำรวจสภาพปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘																			
๒	ดำเนินการค้นหาผู้ค้า/ผู้เสพ/ผู้ติด ในหมู่บ้าน/ชุมชน เพิ่มเติม																			
๓	นำเข้าข้อมูลผู้ค้า/ผู้เสพ/ผู้ติด ในระบบสารสนเทศ ยาเสพติดจังหวัด (NISPA+)																			
๔	ดำเนินการตามมาตรการหมู่บ้าน/ชุมชนในการแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ตามสภาพปัญหาที่พบ - กรณีพบผู้เสพ/ผู้ติด - กรณีพบผู้ค้า																			
๕	ส่งเสริมกิจกรรมอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้ - กิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน - กิจกรรมป้องกันและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ - กิจกรรมเฝ้าระวัง - กิจกรรมดูแลช่วยเหลือกลุ่มผู้ที่มีโอกาสเข้าไป เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเปราะบาง)																			
๖	รายงานผลการดำเนินงานในระบบสารสนเทศยาเสพติด จังหวัด (NISPA+) และระบบตรวจสอบสุขภาพกองทุนแม่ ของแผ่นดิน ทุกครั้งที่มีการดำเนินงาน																			
๗	สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน																			

ข้อมูลหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย

ระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA+)

ระบบตรวจสอบสุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน
กรรมการพัฒนาชุมชน